РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисия за енергийно
и водно регулиране

Вх. № ..... / .....2024 г.

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ДОКЛАД
от
дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и
дирекция „Правна“

ОТНОСНО: *проект на Методика за изменение и допълнение на Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) приема и контролира прилагането на методика за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция. Понастоящем е в сила Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция, обн. ДВ, бр. 60 от 2021 г., изм. ДВ, бр. 90 от 2021 г. (Методиката).

След приемането на Методиката са извършени съществени изменения в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и е приета методика по чл. 21, ал. 1, т. 11 от ЗЕ, а именно: Методиката за определяне на цени на балансиращата електрическа енергия, обн. ДВ, бр. 37 от 2024 г., с които по нов начин са уредени организацията и работата на балансиращия пазар на електрическа енергия, в т.ч. е отменено правомощието на Комисията да определя пределна цена за сключване на сделки на балансиращия пазар, променен е интервалът на сетълмент от 1 час на 15 минути, въведен е нов механизъм за определяне на цената на балансиращата електрическа енергия чрез метода „Pay as clear“, както и за изчисляване на единна цена за енергиен недостиг и излишък.

Във връзка с горното, със Заповед № 229 от 21.08.2024 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да изготви доклад и проект на Методика за изменение и допълнение на Методиката (проект на МИД на Методиката).

След обсъждане и анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА), в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 04.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконови нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното, в настоящия доклад са изложени мотивите за приемането на проект на МИД на Методиката, както следва:

1. Причини, които налагат приемането на проект на МИД на Методиката:

Основните причини, които налагат приемането на проект на МИД на Методиката, са измененията в посочените по-горе нормативни актове, тъй като съгласно чл. 4 от Методиката цените за небаланс са ценообразуващ елемент на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция (ДПИ).

На следващо място, промяната на интервала на сетълмент от 1 час на 15 минути и въвеждането на една цена за енергиен недостиг и излишък водят до неприложимост на дефиницията на елемента „Цнбп“ от формулата по чл. 4 от Методиката, тъй като според действащата редакция „Цнбп“ е цена за недостиг на балансиращия пазар за съответния час, в лв./MWh.

Предвид разпоредбата на чл. 6 и чл. 7 от Методиката за определяне на цени на балансиращата електрическа енергия, цените за излишък и недостиг (ЦЕИs и ЦЕНs) могат да бъдат с отрицателни или нулеви стойности, което би довело изчислената продажна цена да е по-ниска от покупната цена на електрическата енергия на организиран борсов пазар. Същият риск възниква и в случаите, когато цената на балансиращата енергия (ЦЕИs и ЦЕНs) е по-ниска от цената на електрическата енергия на пазарен сегмент „Ден напред“. В тази връзка тези обстоятелства също следва да бъдат отразени във формулата за изчисляване на цената на ДПИ.

2. Целите, които се поставят:

Проектът на МИД на Методиката има за цел да приведе механизма за определяне на цената на ДПИ в съответствие с новата нормативна уредба, регламентираща организацията и работата на балансиращия пазар, както и с актуалните нива на цените на пазар „ден напред“ и на тези за енергиен излишък и недостиг.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на проекта на МИД на Методиката не е обвързано с разходи за държавния бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

Предложеният проект на МИД на Методиката запазва в голяма степен досегашният механизъм за определяне на цената на ДПИ, но същевременно отчита настъпилите промени най-вече по отношение функционирането на балансиращия пазар. Последното гарантира, че от една страна заплащаните от клиентите цени ще бъдат значително по-високи от пазарните, тоест клиентите няма да имат стимул да остават при този доставчик,

а от друга предотвратява необосновано високи цени на доставка, като същевременно осигурява приемлива възвръщаемост за доставчика.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният проект на МИД на Методиката е в съответствие и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз.

При одобряване на предложения проект следва да бъде проведена процедура в съответствие с разпоредбите на ЗНА, на Административнопроцесуалния кодекс и на ЗЕ. Проектът на МИД на Методиката следва да бъде публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. Необходимо е да бъде проведено обществено обсъждане на проекта, като на заинтересованите лица бъде предоставен подходящ срок за изразяване на становища и предложения по него.

С оглед постигане на съответствие с новия начин за организация и работа на балансиращия пазар на електрическа енергия, въведен от 1 май 2024 г. с приетата от КЕВР Методика за определяне на цени на балансиращата електрическа енергия, обн. ДВ, бр. 37 от 2024 г., е необходимо да се приложи чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА, който дава възможност Комисията да определи за предложения и становища по проекта на МИД на Методиката след публикуването му за обществени консултации срок, не по-кратък от 14 дни.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14 и чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове, чл. 43, ал. 1, чл. 49 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, предлагаме на Комисията да вземе следните

Р Е Ш Е Н И Я:

1. Да приеме настоящия доклад;

2. Да приеме проект на МИД на Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция;

3. Да насрочи обществено обсъждане на проекта по т. 2, като на участниците в него да се осигури възможност и за дистанционно участие;

4. Датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;

5. Да публикува проекта по т. 2, ведно с доклада, на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране и на Портала за обществени консултации;

6. Да определи 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект по т. 2 след провеждане на общественото обсъждане и на Портала за обществени консултации.

Приложение: Проект на МИД на Методиката за определяне на цените на електрическата енергия на доставчика от последна инстанция.